

De griezelige geschiedenis van
ziek & gezond

Kleine killers

Wist jij dat je van
een héél klein wezentje
doodziek kunt worden?

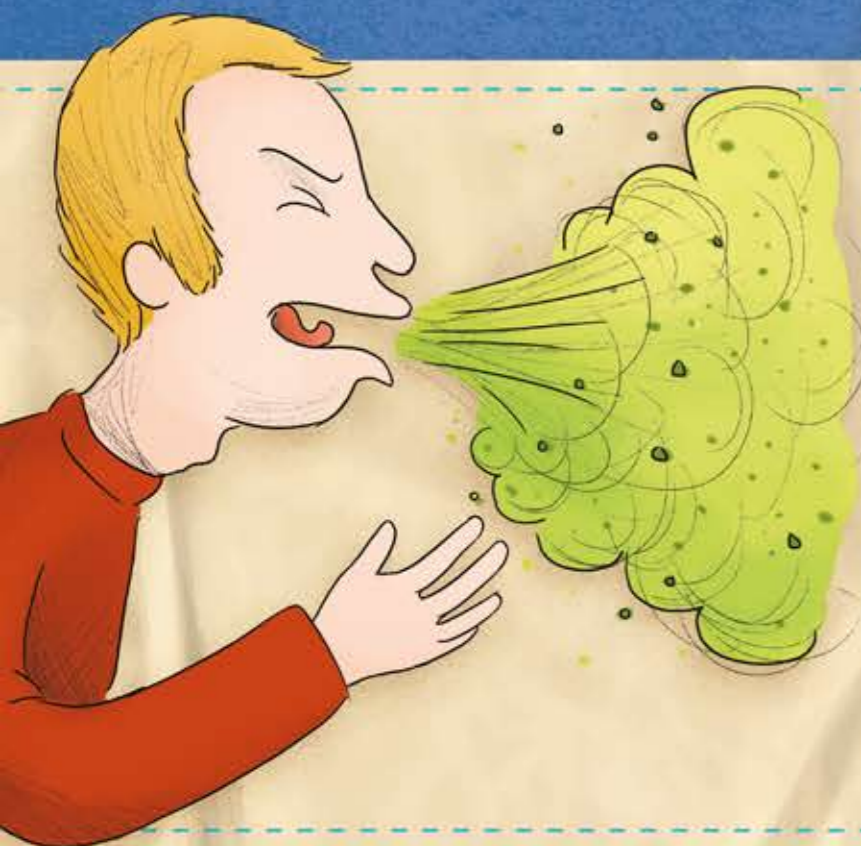

Kleine killers zoeken een huis

Een ziektekiem is een héél klein levend wezentje dat je ziek kan maken. Zo'n wezentje heet een **microbe**. Een ziektekiem is veel te klein om te kunnen zien. Hij kan zonder dat je het merkt je lichaam binnendringen. Van sommige ziektekiemen kun je doodziek worden. In dit boek lees je hoe we zo'n kleine killer toch kunnen opsporen!

Grote familie

Ziektekiemen willen je niet ziek maken. Ze vinden het gewoon fijn om in je lijf te wonen. Als ze in je lichaam zitten, vermenigvuldigen ze zich supersnel. Zo heb je al gauw een heel grote familie in huis. En hoe groter die is, hoe zieker jij kunt worden!

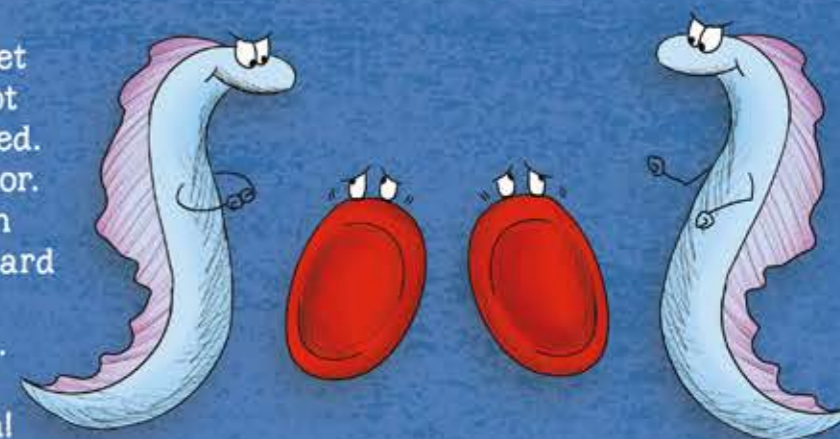

Altijd in de buurt

Ziektekiemen zijn overal. Sommige komen via de lucht je lijf binnen. Als iemand niest, hoest of uitademt, kan zo'n ziektekiem 'overspringen' naar jouw lijf. Andere ziektekiemen slik je in, bijvoorbeeld als je iets eet wat bedorven is. Weer andere ziektekiemen zitten op dingen om je heen. Als je die aanraakt en daarna met je hand aan je neus of mond zit, krijg je ze binnen.

Leger in je lijf

Je lijf heeft een slim systeem om ziektekiemen te verjagen: het afweersysteem. Dat is een groot leger van kleine cellen in je bloed. Zo reist dat leger je hele lijf door. Zijn er ziektekiemen? Dan gaan ze het gevecht aan. En dat is hard werken! Daar wordt je lichaam moe van en jij voelt je dan ziek. Ben je weer beter? Dan heeft jouw leger gewonnen!

Hulp van de dokter

Soms heeft je leger hulp nodig. De dokter kan je vooraf helpen door je een **vaccinatie** te geven. Je afweersysteem wordt dan sterker. Als je al ziek bent, kan de dokter medicijnen geven die de ziektekiemen doden.

Bah, wat schoon!

Met **hygiëne** zorg je zelf dat er zo min mogelijk ziektekiemen in je lijf gaan wonen. Want de meeste ziektekiemen zijn dol op viezigheid. Houd daarom je kamer goed schoon en was regelmatig je handen. Daar hebben ziektekiemen een hekel aan!

Dat zaakje stinkt...

Vroeger dachten de meeste mensen dat ziektes door vieze stinklucht verspreid werden. Vooral vochtige lucht en nevel in de buurt van sloten en moerassen zou slecht zijn. Deze lucht noemden ze *miasma* (smetstof).

Blad voor je mond

In het oude India dachten veel mensen dat vergiftigde of vieze lucht je ziek maakte. Om niet ziek te worden, kauwden ze op een tegengif. Dat was een pasta van bladeren van de gambirboom.

Giftige adem

De Romeinse schrijver Vitruvius vond het gevaarlijk om een stad in de buurt van een moeras te bouwen. Hij geloofde dat in elk moeras enge wezens met een giftige adem woonden. Die adem zou naar de stad waaien en de mensen ziek maken.

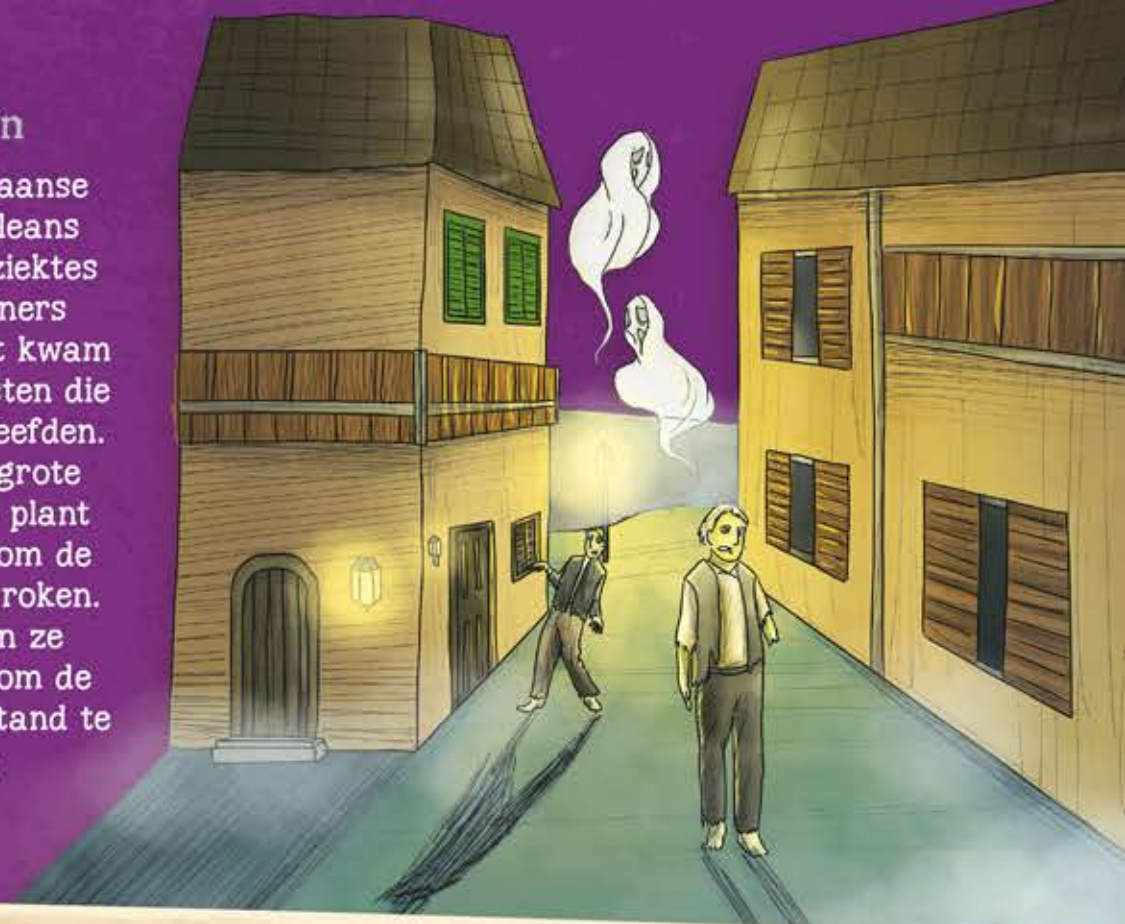
Frisse berglucht?

Wij hebben het vaak over frisse berglucht. Maar daar dachten ze in het oude China heel anders over! In het zuiden lag een gebergte met vochtige dampen en nevels. Veel mensen wisten zeker dat die lucht hen zou vergiftigen en doden.

Uitroken

In de Amerikaanse stad New Orleans braken vaak ziektes uit. De inwoners dachten dat dit kwam door boze geesten die in de lucht zweefden. Ze maakten grote vuren van de plant moederkruid om de geesten uit te roken. Ook vuurden ze kanonnen af om de geesten op afstand te houden.

Het grote riool

In de Londense rivier de Theems werd heel veel rioolwater geloosd. In de hete zomer van 1858 was de stank niet meer te harden. Als mensen het water roken, gingen ze overgeven. Ze dachten dat de smerige lucht ziekmakend en dodelijk was en vluchtten de stad uit. De gemeente legde rioolbuizen aan die het vieze water naar zee lieten stromen.

De griezelige geschiedenis van ziek & gezond

Kleine killers

Ben je wel eens plotseling heel ziek geworden? Dat is het werk van heel kleine ziektekiemen, bacteriën bijvoorbeeld. Ze dringen je lijf binnen en zijn dan al snel met heel veel! Maar waren die 'kleine killers' er vroeger ook al? Nou en of! Ziektekiemen zijn net zo oud als de mens (of misschien wel ouder). En je vond ze vroeger op de gekste plekken.

Zelfs in het ziekenhuis...

- Welke ziektes 'sprongen over' van dier op mens?
- Wie ontdekte dat bacteriën je ziek kunnen maken?
- Waarom was het levensgevaarlijk om naar het ziekenhuis te gaan?

In dit boek ontdek je hoe mensen al eeuwen de strijd aangaan met 'kleine killers' die ziektes veroorzaken. Van vuur maken om geesten uit te roken tot de ontdekking dat dokters die hun handen wassen levens konden redden.

Lees alles over de griezelige geschiedenis van *kleine killers*!

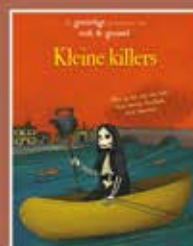
Boeken in deze serie:

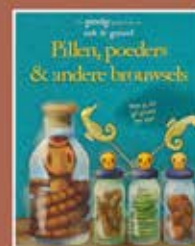
978-94-6341-261-2

978-94-6341-264-3

978-94-6341-262-9

978-94-6341-263-6

corona

9 789463 412629

www.arsscribendi.nl